

ÚVOD

V bode C.3 uznesenia č.1154/2001 vláda SR odporučila vypracovať metodiku postupu a analýzy spolupráce elektronickej výmeny informácií v oblasti trestnej agendy a následne realizovať projekt pre elektronicкую výmenu informácií. Gestorom úlohy bol určený generálny prokurátor. Vypracovanú metodiku predložil generálny prokurátor po zapracovaní pripomienok ministra spravodlivosti a ministra vnútra na rokovanie vlády, ktorá tento materiál prerokovala a vzala na vedomie na svojom rokovaní dňa 3.7.2002.

V metodike analýzy spolupráce pri elektronickej výmene informácií v trestnej agende medzi orgánmi činnými v trestnom konaní (Law Enforcement Agencies-LEA) sú zohľadnené poznatky, vychádzajúce z platného Trestného poriadku a Zákona o prokuratúre, pričom bolo potrebné zdokumentovať najmä :

- všetky evidované aktivity orgánov činných v trestnom konaní (LEA) použité pri trestnom stíhaní osôb za vybrané paragrafy Trestného zákona ,
- informácie nevyhnutne potrebné na jednoznačnú identifikáciu osoby páchatel'a trestného činu, poškodenej osoby ako aj následkov spôsobených trestným činom ,
- jednoznačný popis spáchaného trestného činu ,
- dôvody aplikovania obmedzenia osobnej slobody ,
- dôležité záznamy o svedeckých výpovediach ,
- spôsoby rozhodovania orgánov LEA v danej veci ,
- návrh na podanie obžaloby, vypracovanie textu obžaloby a jej doručenie na súd ,
- právoplatné rozhodnutie súdu v danej veci o vine a treste ,
- po právoplatnom odsúdení doručenie elektronickej podoby trestného listu do registra trestov,
- ďalšie okolnosti súvisiace s doručením oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu a s procesom trestného stíhania.

Podrobná analýza existujúcich informačných tokov v procese trestného stíhania osôb medzi orgánmi LEA - polície, prokuratúry a súdov bola realizovaná začiatkom roka 2003 v rámci úvodnej fázy (komponent 1) projektu PHARE SK0008.0101 "Efficient exchange of information and data processing among Law Enforcement Agencies". Pri analýze tokov bola požiadavka vychádzať z platného Trestného poriadku, zákona o prokuratúre ako aj z existujúcej internej legislatívy ministerstva vnútra, ministerstva spravodlivosti a generálnej prokuratúry - najmä platného príkazu generálneho prokurátora por.č. 3/2001 o rezortnej štatistike na prokuratúre. V tomto príkaze je okrem iného definovaná sústava evidenčných listov s vymenovanými sledovanými ukazovateľmi v jednotlivých agendách okresných prokuratúr, krajských prokuratúr, vojenskej prokuratúry a generálnej prokuratúry.

Ukazovatele uvedené pre trestnú agendu zodpovedajú v zásade údajom sledovaným aj v informačnom systéme polície SR aj prokuratúry SR a tieto v zmysle §174/2, §160, § 163 Trestného poriadku musia byť obsiahnuté v uznesení o začatí trestného stíhania alebo v uznesení o vznesení obvinenia doručované najneskôr do 48 hod. po vznesení na príslušnú prokuratúru. Ak sú v procese trestného stíhania splnené všetky zákonné požiadavky na podanie obžaloby, prokuratúra urýchlene a bez prieťahov vypracuje a doručí text obžaloby príslušnému súdu.

Výsledky dosiahnuté v rámci projektu PHARE SK0008.0101

- o Na medzirezortnej úrovni boli podrobne analyzované a dokumentované komunikačné postupy medzi orgánmi činnými v trestnom konaní spolu so všetkými dokumentami , ktoré sa pri tom používajú.
- o Na medzirezortnej úrovni boli schválené všetky komunikačné postupy a používané dokumenty. Boli stanovené priority a miera štruktúrovanosti pri spracovaní jednotlivých dokumentov. Ako základ tvorby informačných systémov boli vybraté najdôležitejšie a najzložitejšie dokumenty.
- o Na medzirezortnej úrovni boli dohodnuté spôsoby komunikácie jednotlivých informačných systémov. Informačný systém, v ktorom vzniká dokument, zasiela dokument do cieľového informačného systému. Informačný systém jedného rezortu môže požiadať informačný systém druhého rezortu o údaje, ktoré sa týkajú špecifikovanej osoby alebo prípadu. Týmto sa podstatne zrýchľuje zisťovanie potrebných informácií.
- o Údaje sa do informačného systému vkladajú v mieste vzniku a používajú sa pri tvorbe dokumentov v danom a následných informačných systémoch. Sú k dispozícii pre štatistické spracovanie.
- o V rámci rezortu ministerstva vnútra bol do medzirezortnej výmeny údajov zapojený IS DVS (denník vyšetrovacích spisov).
- o V rezortoch GP SR a MS SR bola vykonaná procesná analýza popisujúca činnosti pri spracovaní údajov v trestnom konaní. Boli špecifikované činnosti, pre ktoré zabezpečuje informačný systém podporu. Jednotlivé činnosti boli podrobne popísané a v informačných systémoch bola implementovaná potrebná základná funkcionálna.
- o Bolo dosiahnuté čiastočné spracovanie elektronického spisu. V elektronickom spise sú evidované potrebné štruktúrované údaje a dokumenty. Podstatne sa skracuje čas tvorby nového dokumentu na základe doručených údajov.
- o V informačných systémoch sú čiastočne implementované registre a sú umožnené tlačové výstupy dokumentov.
- o Dôsledkom štruktúrovanosti evidovaných údajov je zefektívnenie vytvárania prehľadov a štatistické spracovanie.
- o Používateľ má k dispozícii preddefinované alebo často používané formulácie textov.
- o Je možné identifikovať, kde sa spis nachádza a históriu pohybu spisu.
- o Bola dosiahnutá elektronická komunikácia s IS EOO (evidencia odsúdených osôb) na Registri trestov GP SR, IS ZVJS (zbor väzenskej a justičnej stráže) v rezorte MS SR a IS REGOB (register obyvateľov) v rezorte MV SR.
- o Informačný systém EOO na Registri trestov bol upravený tak, že umožňuje poskytovanie odpisu registra trestov žiadajúcim systémom a umožňuje spracovanie elektronicky doručeného trestného listu, správy o podmienenej zastavení trestného stíhania a správy o uzavretí zmluvy.

- o Informačný systém prokuratúry umožní perspektívne prestať používať evidenčný štatistický list v papierovej podobe, čím zvyšuje efektívnosť práce prokurátorov.
- o Trestný modul (STA) Súdneho manažmentu je plne integrovaný s už existujúcim (pre potreby integrácie upraveným) modulom Podateľňa.
- o STA umožňuje evidovať termíny pojednávania účastníkov konania.
- o Bola dosiahnutá elektronická výmena údajov medzi informačnými systémami jednotlivých rezortov prostredníctvom počítačovej siete GovNet.
- o Na zabezpečenie komunikácie boli vytvorené dátové cesty s použitím aplikačných a komunikačných serverov.
- o Informačné systémy boli vytvorené v architektúre klient/server. Komunikácia sa realizuje prostredníctvom transportného protokolu TCP/IP. Prenášané údaje sú vo formáte XML.
- o Klient informačného systému je vytvorený technológiou .NET, ktorá poskytuje výborné grafické používateľské rozhranie.
- o Systém zálohovania je zabezpečený štandardnými systémovými prostriedkami.
- o V rezorte GP SR boli do nového informačného systému migrované potrebné údaje.
- o Informačný systém prokuratúry (PATRÍCIA) je pripravený na integráciu s podateľňou, ktorá je postupne v rezorte prokuratúry nasadzovaná.

Tento projekt PHARE bol realizovaný externým dodávateľom na pilotných pracoviskách prokuratúry a súdov v okrese Bratislava 5.

Dlhodobým cieľom je dosiahnuť stav, že sa uplatní elektronická výmena príslušných dokumentov najmä uznesenia o vznesení obvinenia a následného návrhu na podanie obžaloby z orgánov polície, konečného textu obžaloby z orgánov prokuratúry a textu rozsudku z orgánov súdu ako aj ďalších súvisiacich textov uznesení používaných v procese trestného stíhania orgánmi činnými v trestnom konaní. Podľa aktuálneho znenia Trestného poriadku je legislatívne umožnená elektronická výmena informácií súvisiacich s trestným stíhaním osôb.

Od 1.5.2004 v súlade s platným zákonom o prokuratúre podľa §55a *„generálna prokuratúra spracúva podľa tohto zákona a osobitného zákona na účely trestného konania aj osobné údaje týkajúce sa trestne stíhaných osôb a poškodených, údaje o trestných činoch, ktoré boli alebo mali byť spáchané, a údaje s tým bezprostredne súvisiace získané z informačných systémov podriadených prokuratúr, a pri vzájomnej výmene informácií medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a na účely právneho styku s cudzinou aj s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len "centrálny informačný systém"). Informačný systém prokuratúry a centrálny informačný systém sa vedie písomne a elektronickou formou. Vzájomná výmena informácií medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky sa môže uskutočňovať aj elektronickou formou“.*

Z projektu vyplynuli nasledujúce odporúčania:

- o Intenzívne pokračovať v testovaní informačných systémov na pilotných pracoviskách.
- o Informovať Rekodifikačnú komisiu k Trestnému poriadku a Trestnému zákonu o možnostiach elektronickej výmeny údajov v trestnom konaní.
- o Pokračovať v budovaní IS a zapojiť legislatívne tímy rezortov do nadväzujúcich projektov.
- o Integrovať súvisiace informačné systémy nielen zúčastnených rezortov.
- o Rozšíriť funkcionality systémov a zväčšiť podiel dokumentov, ktoré sa spracovávajú ako štruktúrované.
- o Realizovať rozšírenie a nasadenie informačných systémov na všetky pracoviská zúčastnených rezortov.
- o Prioritne zabezpečiť personálne, organizačné, technické a finančné predpoklady na úspešnú realizáciu účelnej elektronickej výmeny údajov medzi orgánmi činnými v trestnom konaní.

Záver

Na zavedenie výsledkov uvedeného PHARE projektu (v pôsobnosti prokuratúry SR má názov „PATRICIA“) sa očakávajú ďalšie nevyhnutné analytické a programátorské práce. Väčšina prác sa má realizovať v rámci nového projektu PHARE 5821908 22 01 „Development of IS for efficient and timely exchange of criminal information and data processing among all prosecutors offices“ z finančného memoranda roku 2002, ku ktorému delegatúra Európskej komisie zatiaľ nevyhlásila termín súťaže. Odhadovaný termín vyhodnotenia výsledkov medzinárodného tendra je júl-august 2004.

Systém PATRICIA poskytuje už teraz niektoré elektronické údaje a dokumenty pre súdny systém STA, ktorého efektívne nasadenie nie je možné bez pokračovania vo vývoji systému PATRICIA. Prerušenie prác až do začiatku realizácie nového PHARE projektu spôsobí značné oneskorenie pri nasadzovaní informačného systému STA na súdoch.

Na preklopenie tohto obdobia sa podľa predbežnej kalkulácie riešiteľa projektu odhaduje nasadiť celkom 6 vysoko špecializovaných programátorov –analytikov na cca 70 človeko-dní mesačne a odhadované finančné náklady na 4-5 mesiacov prác predstavujú cca 5 mil. Sk vrátane DPH